

*Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon
Esimees*

4.4.2023

Johan Van Overtveldt
Esimees
Eelarvekomisjon
BRÜSSEL

Teema: Arvamus koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta – EGF/2022/003 ES/Alu Ibérica – Hispaania (2023/0068(BUD))

Austatud esimees

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjonile tehti kõnealuse menetluse raames ülesandeks esitada Teie komisjonile arvamus ning komisjon otsustas selle esitada kirja vormis.

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon arutas küsimust ja otsustas oma 22. märtsi 2023. aasta koosolekul paluda vastutaval eelarvekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud.

Lugupidamisega

Dragoș Pîslaru

ETTEPANEKUD

- A. arvestades, et 30. novembril 2022. aastal esitas Hispaania taotluse EGF/2022/003 ES/Alu Ibérica, et saada koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist rahalist toetust seoses koondamistega NUTS 2. tasandi piirkonnas Galicias (ES11) NACE Revision 2 osa 24 (metallitootmine) alla kuuluvas majandussektoris taotluse võrdlusperioodil 10. maist 2022 kuni 10. septembrini 2022;
- B. arvestades, et taotlus on esitatud Hispaanias ettevõttes Alu Ibérica LC S.L. (Alu Ibérica) koondatud 303 töötaja kohta;
- C. arvestades, et komisjon luges Hispaania taotluse lubatavaks EGF-i määruse artikli 4 lõike 2 punkti a kohaste sekkumiskriteeriumide alusel, milles on seatud tingimuseks, et vaatlusperioodiks oleva nelja kuu jooksul on liikmesriigi ettevõttes pidanud tegevuse lõpetama vähemalt 200 koondatud töötajat, kaasa arvatud töötajad, kelle on koondanud ettevõtte tarnijad või tootmisahela järgmise etapi tootjad, ja/või füüsilisest isikust ettevõtjad, kes on oma tegevuse lõpetanud;
- D. arvestades, et 16. märtsil 2023 võttis komisjon vastu ettepaneku võtta vastu otsus EGF-i kasutuselevõtmise kohta, et toetada 303 toetusesaaja tagasipöördumist tööturule, ning edastas selle samal päeval Euroopa Parlamendile ja nõukogule;
- E. arvestades, et koondamised põhjustas konkurentsivõime kadumine energia ja toorainete (näiteks magneesium) hinnatõusu tõttu ning alumiiniumihindade vähenemine maailmas Hiina liigse tootmisvõimsuse tulemusena, mis põhjustas Alu Ibérica likvideerimise¹; arvestades, et alumiiniumitootmine on üks sektoreid, mida energiahinna tõus kõige tugevamini mõjutab, ning Eurometaux' andmetel olid tootjate elektri- ja gaasikulud 2022. aastal 2021. aastaga võrreldes rohkem kui kümme korda suuremad ja ületasid märkimisväärselt nende toodete müügihinda;
- F. arvestades, et Alu Ibérica pankrotist ja sellele järgnenud koondamistest enim mõjutatud territooriumid on NUTS 3. tasandi piirkond A Coruña ja samanimeline linn; arvestades, et 2020. aastal langesid A Coruñas pandeemia tõttu märkimisväärselt tööjõus osalemise ja tööhõive määr (vastavalt 3,20 % ja 4,66 %); arvestades, et töötuse määr suurenes samuti märkimisväärselt ja ulatus 2020. aastal 11,63 %ni; arvestades, et hoolimata sellele järgnenud olukorra paranemisest oli töötuse määr 2022. aasta kolmandas kvartalis (viimased kättesaadavad andmed) 9,50 %, mis on EL-i keskmisest (6 %) 3,5 protsendipunkti kõrgem näitaja;
- G. arvestades, et üle 45-aastased töötajad on piirkondlikul tööturul juba niigi ebasoodsas olukorras; arvestades, et A Coruñas kuulub 60 % registreeritud töötajatest sellesse vanuserühma; arvestades, et Hispaania ametiasutuste andmetel on 35 % Alu Ibérica koondatud töötajatest üle 45-aastased ja koondamised avaldavad selle vanuserühma töötusele eeldatavasti suurt mõju;

¹ Alu Ibérica läks 2021. aasta detsembris vabatahtlikult pankrotti pärast seda, kui kohus tunnistas ettevõtte maksejõuetuks. 22. veebruaril 2022 kuulutas A Coruña kaubanduskohus nr 2 ettevõtte Alu Ibérica LC tegevuse lõpetatuks ja nõustus algatama likvideerimismenetlust.

- H. arvestades, et Hispaania on kirjeldanud, kuidas muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitlevas ELi kvaliteediraamistikus esitatud soovitusi on praeguse juhtumi puhul arvesse võetud; arvestades, et Galicia ametiasutused jälgisid pankrotimenetlust, et tagada töötajate õigused ja leida alternatiive tööstustegevuse säilitamiseks (töötajate peamine nõue) kas samas sektoris või uue investori abil rajatiste tegevuse ümberkorraldamise teel;
- I. arvestades, et õiguslik kohustus aidata töötajaid töökoha otsimisel ning tagada neile kutsenõustamine ja koolitus kuue kuu jooksul ei kehti pankrotimenetluses ettevõtete puhul; arvestades, et Hispaania esitab taotluse EGFist kaasrahastamise saamiseks, et saada lisatoetust piirkondlikus avalikus tööturuasutuses (Emprego Galicia) töötajatele pakutavate üldiste teenuste osutamiseks;
- J. arvestades, et EGF-i toetus ei tohi ületada iga-aastaselt maksimumsummat, mis on 186 miljonit eurot (2018. aasta hindades), nagu on ette nähtud nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määruse (EL, Euratom) nr 2020/2093 (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027) artiklis 8;

Seetõttu palub tööhõive- ja sotsiaalkomisjon vastutaval eelarvekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tuletab meelde, et EGF-i eesmärk on näidata üles solidaarsust toetusesaajatega ja neid toetada; on seisukohal, et EGF-i rahaline toetus peaks olema peamiselt suunatud aktiivsetele tööturupoliitika meetmetele ja individuaalsetele teenustele, mille eesmärk on aidata toetusesaajatel kiiresti taastada inimväärset ja jätkusuutlikku töökohad oma algses tegevusvaldkonnas või väljaspool seda; rõhutab, kui oluline on valmistada töötajaid ette roheliseks ja digitaalseks Euroopa majanduseks ning seega kiirendada kaksiküleminekut; kordab sellega seoses, et kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppega peaks liit võimaldama õiglaseks ümberkujundamiseks vajalikud oskused ja teadmised;
2. nõustub komisjoniga, et EGF-i määruse artikli 4 lõike 2 punktis a sätestatud tingimused on täidetud ja Hispaanial on õigus saada kõnealuse määruse alusel 1 275 000 euro suurust rahalist toetust, mis moodustab 85 % kogukuludest (1 500 000 eurot), millest 75,47 % moodustavad individuaalsete teenuste kogukulud ja 24,53 % toetuste ja stiimulitega seotud kogukulud;
3. märgib, et kõik menetlusnõuded on täidetud; väljendab heameelt sotsiaalpartnerite (Galicia metallitööstuse ja sellega seotud tehnoloogia ühendus (ASIME), ametiühingud CCOO ja UGT) osalemise üle taotlusprotsessis; rõhutab, et kõik menetluse etapid peavad olema läbipaistvad, peab kiiduväärseks koostöölepingu abil sotsiaalpartnerite kaasamist teenuste paketi rakendamisse ning nõuab sotsiaalpartnerite kaasamist teenuste hindamisse;
4. rõhutab, et Hispaania on kinnitanud, et allpool kirjeldatud meetmed, mis saavad EGF-i rahalist toetust, ei saa toetust liidu muudest rahastamisvahenditest;
5. märgib, et taotlus puudutab 303 koondatud töötajat, kelle tegevus on lõppenud; tunneb heameelt, et Hispaania eelduse kohaselt osalevad meetmetes kõik abikõlblikud toetusesaajad (sihtrühma kuuluvad toetusesaajad); rõhutab, et 97 % sihtrühma kuuluvatest toetusesaajatest on vanuses 30–54 aastat, et 95 %-l on keskharidus või

keskharidusjärgne haridus või madalam haridustase; rõhutab lisaks, et individuaalsete teenuste osutamisel tuleks arvesse võtta nende rühmade erivajadusi;

6. märgib, et Hispaania ametiasutuste hinnangul võib Alu Ibérica sulgemine avaldada olulist mõju kõrvalteenuseid osutavatele ettevõtetele laiemal töötleva tööstuse tööturul (umbes 312 kaudset töökohtade kadumist A Coruña linnas); tuletab meelde, et artikli 4 lõike 2 punktis a sätestatud sekkumiskriteeriumide alusel esitatud taotlustesse on võimalik lisada ettevõtte tarnijate või tootmisahela järgmise etapi tootjate koondatud töötajaid, kui tegevuse lõpetamine mõjutab ka nende töötajaid;
7. märgib, et Hispaania hakkas sihtrühma kuuluvatele toetusesaajatele individuaalseid teenuseid osutama 2. märtsil 2023; seega on meetmetega seotud kulud EGFist rahastamiskõlblikud alates 2. märtsist 2023 kuni 24 kuu möödumiseni rahastamisotsuse jõustumise kuupäevast; tuletab meelde, et töötajatele osutatavad individuaalsed teenused hõlmavad järgmisi meetmeid: a) üldised teabeteenused ja ettevalmistavad seminarid, b) kutsenõustamine, c) koolitus, d) aktiivse tööotsimise toetamine, e) juhendamine pärast tööle naasmist ja f) stiimulid;
8. rõhutab eelkõige EGF-i määruse artikli 7 lõike 2 tähtsust, milles nõutakse, et kooskõlastatud paketi kujundamisel tuleb prognoosida tulevasi tööturu võimalusi ja vajalikke oskusi, mis on kooskõlas üleminekuga ressursitõhusale ja kestlikule majandusele, ning eelkõige keskenduda digitaalsel tööstusajastul vajalike oskuste levitamisele; väljendab seetõttu erilist heameelt, et kavandatud koolitusmeetmete puhul eelistatakse oskusi, mida on vaja digitaliseerimisel, robotiseerimisel ja keskkonnasäästlikule majandusele üleminekul (näiteks uue liikuvuse, uute kütuste, elektritehnoloogia lahendustega jne seotud oskused);
9. tuletab meelde EGF-i määruse artikli 7 lõike 2 punktis b sätestatud võimalust võtta kooskõlastatud paketi raames piiratud ajavahemikul erimeetmeid, muu hulgas maksta lapsehooldustoetust, et hõlbustada töötajate osalemist kavandatud meetmetes; peab seetõttu kiiduväärseks, et hooldamisvastutusega koondatud töötajad saavad täiendavat rahalist toetust iga meetmetes osalemise päeva kohta;
10. kordab, et EGF-i toetus ei tohi asendada meetmeid, mida äriühingud peavad võtma riigi õiguse ja kollektiivlepingute kohaselt; märgib, et Hispaania on esitanud vajalikud tagatised selle kohta, et liikmesriigi ja EL-i õigusaktides sätestatud nõuded kollektiivse koondamise kohta on täidetud.